

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enarrationes Novae D. Martini Lutheri in Ionam Prophetam

Jonas, Justus

Haganoæ

Optimo Viro D. Ivsto Ionæ, Theologo VVittembergensi, Marti. Luther

urn:nbn:de:hbz:466:1-36521

OPTIMO VI

RO D. IVSTO IONAE, THEO.
logo VVittembergensi, Marti-Luther

GRATIAM ET PACEM IN CHRISTO. Quāuis ego nunq̄ sperauerim, sicut nec optaui, ut libelli mei aliquid perpetui nominis uel authoritatis in mundo haberēt, semper eo cōtentus, si me monitore uel ostensore, mouerētur homines ad sacras literas legendas & intelligēdas, si forte spiritu duce & magistro, meliora ex ipsis plenis fontibus haurirent, quā ex meis exiguis riuulis lambere possint. Tamen cum uideam in tanta copia tractatum scripturas, raros & paucos foeliciter eas attingere, plurimos etiam maligniter in illis uersari, & pernitosse proprio spiritu eas explanare, incipio meos quoq; libellos non ita odisse, neq; illis adeo publicum inuidere, sicut antea semper feci.

Nam & si ego nihil sum, deniq; & in mea Germanica lingua stylo rudis ac barbarus, tamen illud quod est doctrinae Christianae caput, totiusq; scripturae summa, nempe articulum gratiae, iustificationis seu remissionis peccatorum, certe diligenter & fideliter tractaui, ut in Domino ausim gloriari cum S. Paulo, imperitus sermone, sed nō scientia. Tu ipse uides optime Iona, quā frigeant, quā sint imperiti in

riti in hac re, quotquot hodie extra nostrum confor-
tium sunt, & libros scribunt, scripturasq; explanāt,
ut si illis solis contingat Ecclesiarum administratio,
nihil certius sub ipsorū regno expectes, quā nouū
quendam Papatū, ubi Christus denuo aboleatur, cū
tota illa sapientia nostra, quæ est notitia iustitiæ fi-
dei: fixa enim in eorum cordibus humanæ opinio
iustitiæ, seu operum sic pertinaciter est, ut eam à iu-
sticia fidei seu gratiæ nullo modo separare queant.
Nec mirum sane, ego in hunc usq; diem multis &
magnis agombus expertus sum in meipso, quā sit
res ardua & mere diuina, in animo humano eam no-
ticiam inolescere, Quod gratia & sine operibus iu-
stificemur, quodq; ipsa sola fides in Christum, sit illa
unica iustitia sanctorum Dei, iusticia inquā, ut scho-
le loquuntur, formalis et perfecta. Excedit hoc nimi-
um cordis humani captum, & sapiendi ac loquendi
in terra modum. Quid illi facerent, qui nihil horum
experti, promittunt sibi omnia sola scripturarum le-
ctiōe, eaq; tam præsumptuosa, ut si semel aliquem li-
brum legerint, sibi planè persuasum habēt, sese rem
totam comprehendisse. Discunt quidem hæc uerba
usu quodam recensere, fides iustificat, opera non iu-
stificant &c. Sed ubi locos scripturæ attingunt, in
quibus hæc res pulcherrime & fortissime traditur,
ibi transcunt quasi cæci, surdi & muti, ut ne uer-

P R A E F A T I O.

bo quidem eius rei meminere, scilicet hoc ipso suo testimonio satis declarantes, quod uerba didicerint à nobis, rem nunquam serio & uere senserint. At scripturas citra hunc articulum tractare, est potius scripturas obscurare uel deprauare, cum penè sit nulla syllaba, quæ non hoc agat, ut Christus cognoscatur. Ista cum uideã (ut dixi) patior libens meos aliquot libellos optimis nostri seculi libris, tãquam cilicium ad purpurã tabernaculi, adiungi, & in Latinam quoq; linguam spargi, inter quos hunc Ionã, quem tu uertis, numero. Nam studio singulari hoc unum egi, ut uim & robur fidei christianæ, insigni aliquo exemplo, etiam rudibus, quantum fieri potuit, crassissime ob oculos depingerem. Nihil sanè facilius in omnibus prophetis antea fuit, hac historia Ionæ, ut quam sibi quiuuis unico aspectu uel auditu perfecte cognitam, presumeret. At nunc etiam summis in spiritu uiris, talis est, ut fateri cogantur, se in hac necdum prima elementa perdidicisse, certe ego ipse, qui commentatus sum, pauca, & uix stillas pro re tanta dixi, necdum tamen has ipsas meas stillas sorbui, cum illi interim, forte totum mare, quo Ionas absorptus fuit, unã cum ipso ceto absorbuerint, odio planè dignũ genus hominum, cui tam cito saturo in fastidium uertuntur eternæ istæ delitiæ uerbi Dei, quibus ipsi angeli nunquam saturantur.

saturantur, sed in aeternū desyderant eas spectare.

Recte ergo facis, optime Iona, quòd huic labo-
ri te dederis, uertendo meo commentario, maxime
propter fidei (ut dixi) gloriam, quam cupio uche-
menter, quoquo modo, quaqua occasione celebra-
ri, siue hoc fiat meo, id est, barbaro et rudi, siue tuo,
id est, eleganti & splēdido stylo. Iuuabis certe rem
sanctorum Dei, non infœliciter hoc studio, & sacri-
ficium Deo suauissimū odoris offeres. Neq; dubito
quin is meus cōmentarius tuo ingenio & eloquen-
tia (quibus te Christus præ ceteris ornauit) refor-
matus, non solum melioribus uerbis loquetur, sed
etiam rem ipsam opulentiùs & uiuatiùs lectoribus
ostendet. Erit q; ut liber deinceps non meus, sed me-
spoliato, tuus dicatur. Quod spoliū non me offen-
det, sed delectabit, & rapinam hanc pro insigni mi-
sericordia acceptabo. Non adulator tibi, neq; meip-
sum palpo, dum sic loquor iactabundus. Sed zelus
meus est, qui urit & comedit me, uidentem, quā
totus mundus hanc rem negligat, immo summis ui-
ribus & studijs impugnet etiam, atq; execratam &
extinctam cupiat. Cum interim omnium linguarū
eloquentia, meras nugas, immo stercorea celebret,
tanta pompa, tantis buccis, ut nostra neq; audire,
neq; uidere præ illis penè ipsimet non pmittamur.

Sed & tibi spero hunc laborem utilem fore, &

P R A E F A T I O .

mercede presenti uersus Ionas, uertentem Ionam remunerabit. Solabitur enim te, et uulnus illud mortis sanabit, quate percussum deseruit Fridriculus tuus iam quartus filiulus, morte intē pestiua raptus. Dicet enim tibi lugēti, Ionas meus, per singulas syllabas: Quid luges Iona? Hunc Ionam specta, quē profundum aquarum & ceti uenter perpetuo tria duo, perpetuis tenebris, in mari toto circumuehit, sine fine mortis angustias sustinentem: si tamen sustinet, ac non potius sine intermissione, uelut aeterna morte moritur, & morti uictrici succumbit. Luctus tuus magnus est, sed qui lachrymis concedat, & lachrymis erūpentibus tandem mitigetur. Angustia mea uero, non modo lachrymas non concedit, sed uniuersum exhaurit humorem, & medullas penitus exiccat. Recordare ergo Iona uiuentis, huius Ionae morientis, necdum enim profundū mare & uentrem ceti expertus es, nisi tibi ipsi singas lachrymas tuas meo mari profundiores, & dolorem tuum meo ceto immittiores esse. Tum potius hoc quoq; specta, quanta sit illa Dei incomprehensibilis misericordia, qui me tot mortibus toties perditum, non modo uiuum seruauit, sed saluum et letissimum uictorem, & Dominū absorbentis maris, & concoquentis ceti cōstituit. Quanto magis tuas illas stillas, quibus parum perplutus, non absorptus

sorptus es, faciliore misericordia exterget, & te
 alijs donis luctus istius superbum contemptorē &
 regem faciet: quanquā si ipsa iam accepta dona
 eius aestimes, tot & tanta inuenies, ut uere possint
 dici mare gratiae, qua obrutus es, & cetus miseri-
 cordiae, qua comprehensus es, ut mihi collatus in
 meo mari, & ceto pereunti, & uix halitum bre-
 uem & tenuem uitae trahenti, penitus diuersus Io-
 nas uidearis, in mari & ceto misericordiarum &
 bonorum, uiuenti: & exultans & uix modicā stil-
 lam, & lenem sibilū aquilonis sentiens. Sic, inquā,
 loquetur meus Ionas tecum, & plurima addet, me-
 liusq; perorabit quā ego pro infantia mea signifi-
 care possum. Quare uos duos Ionas committam
 inuicem, & Ionā Ionae cōmendo: sciens q
 ut sunt æquiuoci nomine, ita erunt &
 æquianimes in pace & gaudio spi-
 ritus. Quod ut sit uobiscū &
 nobis eternū, faxit ipse
 nostra pax & gau-
 dium Christus le-
 sus laudabi-
 lis in se-
 cula.

A M E N.

B